

Peacekeeping

Friday 10 January 2014

Peacekeeping

Er is zoiets als de magie der jaartallen. Jaarwisselingen en herdenkingen nodigen altijd uit tot terugblikken en evalueren. Dit jaar is het honderd jaar geleden dat WO I uitbrak. Daar zullen we ongetwijfeld wat van gaan merken. En het zal weer veel pennen in beweging zetten. Ik neem u even mee naar 1814, 1914 en 2014.

Op 1 oktober 1814 begint het Congres van Wenen, uitlopend op de akkoorden van 1815. Na de afgang van Napoleon wordt Europa opnieuw verdeeld. Een pokerspel tussen de groten der aarde. Alles wordt bedisseld door een politieke elite zonder enige volksraadpleging alsof er geen Franse Revolutie was geweest. Wat men voor ogen had, was een evenwicht waarbij de ene macht niet over de andere kon heersen. We noemen dat tegenwoordig 'balance of power'. Voorwaar een edel streven: peacekeeping! In de loop van de negentiende eeuw werd dat evenwicht echter wreed verstoord door de imperialistische aspiraties van nationale staten. Het werd een gewapende vrede die uitliep op de suprematie van Duitsland.

Op 28 juli 1914 breekt WO I uit met de moord op Frans Ferdinand. Al in 1915 geeft de gezaghebbende historicus Charles Seignobos, hoogleraar aan de Sorbonne, een knappe evaluatie van een eeuw politieke geschiedenis: 1815-1915. Du Congrès de Vienne à la guerre de 1914. Aan het eind van dit werkje schrijft hij dat een herverdeling van Europa à la Wenen 1815 niet meer helpen zal. Nationalistische (vooral monarchistische) machtsblokken zullen elkaar altijd blijven bevechten. Het zullen de parlementaire democratieën moeten zijn, die zich internationaal in gaan zetten voor vrede. Hij kreeg gelijk. Na WO I wordt de Volkerenbond opgericht (1919). Woodrow Wilson (Amerikaanse president) krijgt er de Nobelprijs voor. De idee van een verbond tussen de volkeren ging over op de Verenigde Naties - de organisatie, die tot op de dag van vandaag bezig is met 'peacekeeping'.

Nu is het 2014. Wat zal de historicus schrijven over een eeuw politieke geschiedenis (1914-2014)? De koude oorlog was een bewapeningswedloop, een 'balance of threat'. Er is enige moed voor nodig om dat peacekeeping te noemen. De grote frontwisseling kwam na de val van de muur. Niet langer stonden communisme en kapitalisme tegenover elkaar. Het werd Islamisme versus westerse wereld. Zo er al van een balans gesproken kan worden, dan is dat de 'balance of terror'. Ik durf de stelling aan, dat WO III reeds gaande is en het is voluit een godsdienstoorlog. Ook in WO I en II werd niet overal tegelijk en even hevig gevochten. Het is allang niet meer alleen Afghanistan... De jihad breidt zich uit over Afrika. Het streven is om islamitische 'pockets' samen te voegen tot een kalifaat. Ook begint de conventionele oorlogsvoering te veranderen. Er wordt ingegrepen met drones en er zijn cyberaanvallen. Dat alles stelt ons voor forse vragen. Wat betekent peacekeeping nog in 2014? Is het überhaupt nog mogelijk? En wat kan onze godsdienst daarbij betekenen als religie op zich reeds onder verdenking staat? De oorlog is niet meer nationalistisch of imperialistisch gemotiveerd. De oorlog is godsdienstig gemotiveerd. Ik voor mij houd het toch maar op Jezus, die gezegd heeft in Matth. 5:9 "Blessed are the peacemakers." Peacemaking is bovendien duidelijk méér dan peacekeeping! Zijn voorbeeld verdient navolging en brengt vrede. Hij verdient de Nobelprijs voor de vrede, ware het niet dat hij te groot is voor menselijke onderscheidingen.